

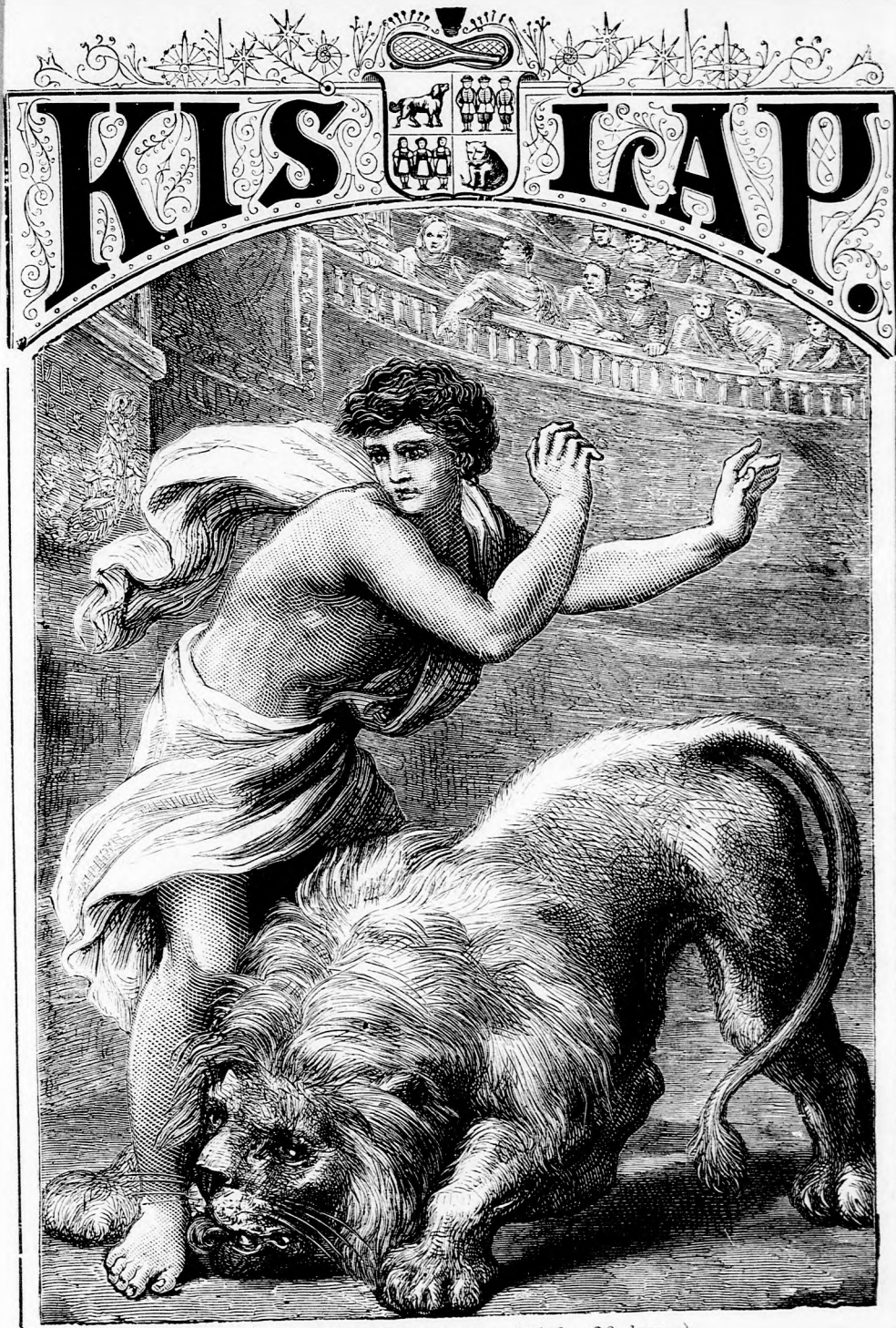
1. Szám.

joska is  
kezével.  
mán ki-  
de lebo-  
zicza is.  
a cziczá-  
lt, hogy  
szó sem  
dulni ar-  
kapasz-  
veredett.  
maga is

utott a

k, hogy  
molyan.  
volna e  
ségül?  
bajban  
edelem  
t fiam,  
is csak  
együtt.

n-épület.  
társulat.



... HIZELEGVE MENT HOZZÁ. (Lásd a 26. lapon.)

XXII. kötet. 2. szám.

Ara negyedévre 1 frt 40 kr.  
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1882. január 7-én.

## KAKUK A FÉSZÉKBEN.

— Elbeszélés. —

— Folytatás. —



BERKINÉ kissé megijedt, de aztán ismét nyugodtan mondá:

— Nem, attól nem félek. Hiszen az én gyermekeim olyan jók! Aztán Zoltánka még nagyon is kicsiny, Ilonka leány létére nem sokat lesz vele, tehát Sándorkát félthetnök. Sándor pedig olyan szelíd, olyan kedves jó gyermek, hogy teljesen bizhatunk benne. Azután Károly sem lesz olyan valami szörnyű garaboncsás diák, hogy előre félni kellene tőle.

— Adja Isten, hogy igazad legyen.

Néhány nap mulva a szomszéd ház ablakában az öreg Kormosné meglepetve tekintett föl s megtörülgetve pápaszemét mondá:

— Nini, koci állt meg Berkiék előtt, vendégek jöttek. Rózsika, nem tudott kit várnak? Én már három napja nem voltam oda át a sok dolgom miatt.

— Azt hiszem, kedves nénikém, hogy az a Károly jött meg, a kit pár napja vártak.

— Károly? Miféle Károly? Ha tudtál valamit róla, miért titkolóztál, miért nem mondtad meg nekem?

— Azt hittem . . . ugy gondoltam . . . hogy már tudja nénikém. Én tegnap halottam Ilonkától . . . ők maguk is csak nem rég tudták meg.

— Hát aztán kicsoda, micsoda az a Károly? Eddig hol volt, mit csinált?

— Nem igen tudom, kedves nénikém. Ilonka csak annyit mondott, hogy mamájuk egy régi jó barátnője, mivel nagyon

beteg, hát ide küldi a fiát. Valahol messze, nagyon félreeső helyen, a hegyek közt laknak.

— No lám, ezt mind tudtad és nekem semmit sem szóltál. Azt sem tudom, mi történik a szomszédban. Ni, éppen most ugrik ki a kocsiból. Izmos fiu . . . valami öreg szolga van vele. Berkiné egészen a kocsihoz szalad, a fiu elé . . . no bizony, ezt kár tennie. Persze, ezt a fiut is éppen úgy el fogja kényeztetni, mint a saját gyermekeit. Nagyon gyöngé az én jó barátnőm.

A szomszéd Kormos néni valóban egészen másféle asszony volt, mint Berkiné; haragosnak, komolynak látszott mindig, beszéde kemény, parancsoló s Rózsikának ugyancsak vigyáznia kellett, hogy kedvében járjon a néninek, ki őt magához fogadta és neveltette, mivel magának nem volt gyermeke. Mert Kormos néni különben igen jószívű asszony volt, csak hogy mindig és mindenben szeretett hibát találni, úgy hogy Ilonka és testvérei sokszor sajnálkoztak Rózsikán, s csodálkoztak, hogy bírja kitartani a szigoru néni mellett. Rózsika azouban csöndes, engedelmes leányka volt s mindig csak azt mondogatta, hogy a nénike nagyon jó, habár kissé szigoru is. De az igazat megvallva, titokban Rózsika sokszor szeretett volna a szomszédban lenni, noha a néni azt mondta, hogy Berkiné és Dani bácsi nem tudnak bántani a gyermekekkel, nagyon elkényeztetik őket; az pedig hiba. Rózsika szerette volna, ha néha neki is jut ebből a hibából, mert látta, hogy Sándorka, Ilonka és a kis Zoltán nagyon boldogok mellette s nincse-

nek elkényeztetve, hanem gyöngéd szeretet őröködik felettök. Jó dolga lesz ott Károlynak, gondolá Rózsika.

Mialatt a szomszéd ház ablakából Rózsika és nénikéjékinéztek: Berkiné, Dani bácsi és a gyermekek is mind kiszaladtak a kocsizhoz a jövevény elébe. Egy öreg szolga szedte le a podgyászt, a kocsiból pedig egy izmos, körülbelül tizenkét éves fiu ugrott ki. Arczát egészen barnára sütötte a nap, szemei élénken, pajkosan villogtak, rá lehetett mondani, hogy szép fiu. A halvány, gyöngé Sándorka olyanformát gondolt, hogy még soha sem látott ilyen derék, szép fiut; mamája és Dani bácsi nem látszottak annyira elragadtatva. A mama nyájasan ment a fiu elé s megölelte.

— Kedves Károly, megjöttél szerencsésen! mondá. Isten hozott! Anyádat mint testvéremet szerettem, téged mint fiamat foglak szeretni.

Károly közönyösen vette a szives fogadtatást s hidegen nézett végig a többiekben. Nem volt csöppet sem megzavarodva, elfogulva. Dani bácsi szivesen kezet szoritott vele s így szólt;

— Siessünk be a meleg szobába, az uton Károly eleget fagyoskodott.

Bementek, csak Berkiné maradt kint néhány perczre, hogy a podgyászt elrendeztesse. Mikor ő is belépett a szobába, Károly kényelmesen melengette magát a kályhánál, olyan nyugodt képet mutatva, mintha régi otthonában volna. Berkinének első kérdése az volt:

— Hogy van kedves jó mamád? Hogy volt, mikor elváltál tőle?

— Oh, nincs semmi baja . . . azaz, nem volt rosszabbul, mint rendesen; már rég óta beteges, de azt hiszem, majd nonsokára meggyógyul.

Károly ezt olyan nyugodtan, közönyösen mondta, hogy mindnyájan szinte megdöbbenve néztek reá. Mintha csöppet sem törődött volna anyja betegségével.

Hogy igazságos legyek, meg kell mégis mindjárt jegyeznem, hogy Károly ebben mégsem volt olyan nagyon hibás, a milyennek látszott. Igaz, hogy már eléggé nagy fiu volt, gondolhatott volna mamája hosszas, nehéz betegsége fölött, de hát neki mindig azt mondták, hogy a mama nem épen veszélyesen beteg, majd meggyógyul s ő ebben megnyugodott, vigan kalandozott szerte a mezőn, erdőkben. Nem volt maradása a szobában s beteg anyja mellett sem tudott sokáig nyugton ülni, ugy hogy maga az orvos küldözte ki, csak ne üssön zajt. Persze, elég hiba volt az is, hogy ilyen volt.

Berkiné nagyon jól emlékezett még Károly mamájára, a ki olyan kedves, szelid teremtés volt. Károly bizony nem hasonlított hozzá. Egy csöpp nyájasság, tisztelet sem látszott maga viseletében s nem csoda, hogy mindnyájan kissé idegenkedve néztek reá; de Berkiné az ő jó, szelid modorával igyekezett megnyerni uj növendéke szivét. Nyájasan kérdé:

— No's, gyermekek, megismerkedtek-e már? Ezentul testvéreteknek kell tartanotok Károlyt is. Nézd, Károlykám, ez itt legkisebbik fiam, Zoltánka, . . . ez Ilonka . . . ez meg Sándor, a ki csak két évvel fiatalabb náladnál.

Károly félig gunyosan mosolyogva nézett uj pajtásaira, meg sem ölelte őket, csak kezét szoritott velök, még pedig úgy megszorította a Zoltánka kezét, hogy a fiucska akaratlanul is feljajdult.

— Jaj de gyöngé legény vagy, ha még egy kis kézsoritástól is megijedsz, szólt Károly gunyosan.

A kis fiu elszaladt mamájához, Károly pedig így szólt ismét:

— De még valakit nem láttam... mamám említette Tamást is, a kiről azt mondta, hogy ilyen magamforma nagyobb fiu.

— Az, sőt vagy két évvel idősebb is náladnál, szólt Dani bácsi. De ő nincs itthon, Budapesten jár iskolába.

— A városban él? No, sajnálom szegényt.

— Miért? Hát te nem szeretnél a fővárosban élni?

— Nem én. No még csak az kellene, hogy örökké ott üljek a falak közt, mint valami rab. Nem is érnek azok a városi fiuk semmit. Kényesek, finyasak, megijednek a saját maguk árnyékától is.

— Azt hiszem, nem találkoztál még valami sok városi fiuval, tehát nem is ösmerheted őket, szólt Dani bácsi nyugodtan, de komolyan. A mit pedig nem ösmerünk, arról nem szabad oly határozott ítéletet mondanunk.

Károly daczosan, gunyosan nézett Dani bácsira, aztán vállát vonogatva mondá:

— Ismerni nem ismerem őket, az igaz, de azért kiállok birokra akár egy tuczattal is.

— No's, az nem épen a fődolog, hogy valaki jól tudjon birkózni, szólt Berkiné szeliden. — De most jöjj, kedves fiam, elvezetlek szobádba, ott rendezd el holmidat és öltözködjél át, mert a hosszú uton nem igen válthattál ruhát.

Kimentek s a mint Károly távozott, a többiek azonnal itélni kezdtek fölötte; a kis Zoltánka még mindig rázogatta az ujjait és boszusan kiáltott fel:

— Oh, milyen durva fiu!

— És milyen szivtelen! szólt a jó kis Ilonka. Csöppet sem látszik busulni beteg mamája után.

— Van igaz benne, a mit mondok, jegyzé meg Dani bácsi. Hát te, Sándorkám, mit gondolsz?

— Nem tudom, felelé a sápadt fiucska elgondolkozva. Nem igen látszik kedvesnek, de olyan... olyan...

— No s, milyen?

— Olyan szép, bátor és erős... úgy szeretnék én is olyan lenni!

Másnap a reggeli után, mikor Dani bácsi épen kiment volt, Berkiné így szólt Károlyhoz:

— Kedves fiam, úgy hiszem, már megpihentél az utazástól s hozzáfoghatsz a tanuláshoz.

— A tanuláshoz? kiáltá Károly nagy szemeket meresztve.

— Természetesen. Talán azért csodálkozol, mert itt nincs iskola? Az nem baj. Testvérem maga is tanár volt s mert Sándorka beteges, nem mehet el a házból, itthon tanul s Ilonkát és Zoltánkát is Dani bácsi tanítja.

Károly felkaczagott.

— Haha! Talán bizony én is neki fogjak ábécét tanulni! De már ehhez semmi kedvem, tudok én ennél okosabbat.

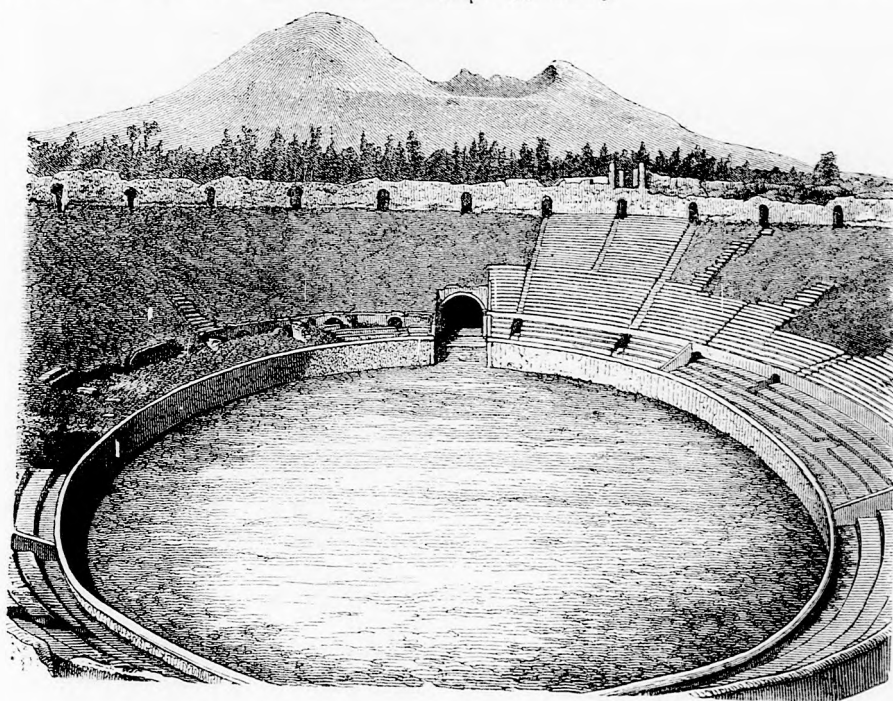
— Ugyan mit?

— Oh, ezerféle ügyes mesterséget, a mivel kellemesen el lehet tölteni a napot. Nem fogyok én ki a mulatságból.

Sándorka csodálkozva nézett Károlyra s szeretete volna hallani, mikép

szokta ez eltölteni a napot. De a mama szeliden így szólt ismét:

— Meghiszem, hogy ügyes vagy mindenféle játékban, de ez nem elég, ha e mellett tudatlan vagy olyan dolgokban, melyeket tudni hasznos és szükséges. Tanulás nélkül nem nőhetsz fel, mamád az én gondjaimra bizott s én azt kívánom, hogy tanulj!



A CZIRKUSZ ROMJAI POMPEJIBEN. (Lásd a 23. lapon.)

— És a kis Zoltánkával sillabizál-gassam: b, a, ba! Jaj de mulatságos is volna!

Sándorka szinte elpirult. Érezte, milyen illetlen dolog az, hogy Károly ily hangon mer beszélni a mamával. A mama is, bár különben nagyon szelid és engedé-

keny volt, kissé elkomolyodott és szigorubb hangon mondá:

— Ugy látom, Károly, hogy nagyon sokat kell tanulnod, még pedig nem csupán könyvekből. Legelőször is meg kell tanulnod, hogy velem nem szabad ily hangon beszélned. (Folytatása következik.)

**A kik fázna: és éheznek.**

(Képpel a 29. lapon.)

— Régi kérelem találos rimekben. —

**F**ÜLEMILE, csiz, pintyecske,  
 A vörös begy, gólya, . . . . .  
 Meg a többi nagy s kis madár,  
 Mihelyt fehérlik a . . . . .  
 A hótól és zuzmarától,  
 Mely rezy a fán s hul az . . . . . :  
 El melegebb tájra vonul,  
 Azt választván újabb . . .  
 Fényesb az ég arra s enyhébb, —  
 De itt marad a kis . . . . .  
 Melynek nyáron élte zöldjét :  
 Nem hagyja el szülő . . . . .  
 Nem művészi éneke bár  
 Mint azé, kit elhoz a . . . . .  
 Hallgatjuk most szívesen öt  
 Midőn hó fed erdőt, . . . . .  
 Hajh! de a kis szürke legény,  
 Miből él meg télen . . . . . ?  
 A földet nem kaparhatja,  
 Megdermeszté a tél . . . . .  
 Háztetők fehér bundáját,  
 Csörével nem vághatja . .  
 Azért, kedves jó gyermekek,  
 Morzsát, magot csak . . . . .  
 Ha közöttetek repdesnek  
 S egy kiseledt . . . . .

**BETÜREJVTÉNY.**

<b>Z</b>	<b>U</b>	ag	AG	ag
		ag	AG	ag

**Találós kérdés.**

Milyen növény az, amelynek fölül  
 van a töve és lefelé nő?

**AZ ÖSKORI CZIRKUSZ.**

(Képpel a czímlapon és a 21 lapon.)

**T**UDOM, akárhányszor vannak kis olvasóim közt, kik örömmel gondolnak vissza a vidám estére, melyet valamikor czirkuszban töltöttek. Láttak ott szép lovakat táncolni, aztán ügyes lovasokat, kik a ló hátán nyargalva hánytak bukfeneczet, ugrottak át abroncsokon. Közben pojáczák vittek végbe mindenféle bolondos tréfát s a ki látta, ki nem fogyott a nevetésből. Budapesten is, a vidéken is sokszor meg-megfordul ilyen czirkusz-társaság s a kik szeretik az efféle mutatványokat, jól mulatnak, vidáman töltik el estéjüket.

Nem mindig volt a czirkusz ilyen ártatlan mulatság helye. Hajdanában, két ezer esztendővel ezelőtt, szintén mulattak az emberek a czirkuszban, de az kegyetlen, véres mulatság volt s mi ma csodálkozunk és elborzadunk, ha olvassuk, miket produkáltak hajdanában a czirkuszokban. Egyuttal pedig örülünk, hogy a régi idők-ből csak a mulatság neve maradt meg egészen a mai napig.

Majdnem két ezer esztendeje annak, hogy a hatalmas római nép jóformán az egész akkor ismert világ fölött uralkodott. A meghódított népektől tömérdek zsákmányt hurczoltak el s ennek nagy részét arra fordították, hogy mulatságokat rendeztek az amphitheatrumban, vagyis a czirkuszban. A legnagyobb szerű amphitheatrum a fővárosban, Rómában volt, de más városokban is emeltek ilyen épületeket s nemrégén Budapest közelében is megtalálták tudósaink egy ilyen óskori czirkusz romjait. Mert a hol most a mi

szép magyar fővárosunk díszlik, ott hajdan szintén rómaiak uralkodtak s Aquincum nevű városuk a mai Ó-Buda helyén állott. Az itt talált romokból még ma is láthatjuk, milyen volt az ősrómaiak czirkusza. Más helyeken még jobban láthatni ezt, mert némelyik ősi czirkusz majdnem egészen épen megmaradt mai napig; más helyeken az azóta mult sok, sok száz esztendő viszontagságai alatt a félig rommá lett czirkuszt egészen eltemette a föld, de most ismét kiássák. Az a czirkusz, melyet a képen láttok, (Lásd a képet a 21. lapon.) Pompejiben áll. Ezt a várost ez előtt ezernyolczszáz esztendővel a Vezuv tűzokádó hegy borzasztó kitörése temette el; láva, hamu annyira elborította, hogy sok száz éven át azt sem igen tudták az emberek, hol volt e város, míg végre most kiássák s itt láthatni a házakat úgy, a mint az ősrégi időben álltak. Ott találtak egy czirkuszt, vagy amphitheatrumot is.

Az őskori czirkus hosszukás kerületű alakú, igen nagy épület volt közepén szabad térrel, melyen a viadokok és mutatványok folytak; e tért homokkal hintették be s a homok szó latin kifejezésétől »arena«-nak nevezték. Az arena körül erős, vastag fal emelkedett s e falon fölül voltak köröskörül az ülőhelyek. Páholyok, székek nem voltak, mint a mi mai színházainkban, hanem csak körülfutó kőpadok. De a császároknak, előkelőknek külön díszes ülést rendeztek be az első sorban. Ez amphitheátrumok többnyire óriási nagyságúak voltak, úgy hogy huszharmincezer ember is elfért benne; sőt volt olyan is, mely nyolczvanezer ember számára foglalt magában helyet. Belépti

díjat pedig nem rendesen fizettek, mert egyes hatalmas emberek, császárok, hatalmas hadvezérek rendezték a mulatságokat a nép számára. Volt olyan czirkusz is, melynek arenájára vizet lehet bocsátatni s itt aztán hajókkal tengeri csatát produkáltak.

A játékok nem este folytak, hanem nappal és eleinte csak viaskodásból álltak. A viaskodók, kiket gladiatoroknak neveztek, nem voltak szabad férfiak, hanem rabszolgaforma, megvetett emberek, kiket már fiatalságuktól kezdve vivásra, birkózásra tanítottak, hogy aztán a czirkuszban a népet ezzel mulattassák. A legtöbb gladiator ott halt meg a czirkuszban, mert a hajdani rómaiak nem úgy értették a mulatságot, hogy a viaskodók csak színleg harcoljanak egymással; hanem valóságos éles kardokkal vívtak és a győztes agyonszurta a gyöngébbet. Olyan kegyetlen, szívtelen volt akkor a nép, hogy tapsolni tudott, mikor az egyik gladiator vérben ázva fetrengett a földön. A győztest pedig megjutalmazták és megkoszorúzták. Néha a győztes gladiator megsajnálta legyőzött ellenfelét és a nézőkhöz fordult, mert a nézőktől függött, vajon megkegyelmezzén-e? De a kegyetlen nézők legtöbbször azt kiálták neki, hogy ölje meg a legyőzöttet.

Később a rómaiak még borzasztóbb mulatságot találtak ki. Ázsiából, Afrikából hozattak oroszlánokat, tigriseket, az erdőkből medvéket, ugyisintén vad bikákat s ezeket eresztették a czirkusz arenájára. E fenevadakkal kellett megbirkózni a viadoroknak. E borzasztó küzdelemre a

(Folytatása a 26. lapon.)



Téli ut. (Lásd a 26. lapon)

legerősebb, legbátrabb gladiatorokat választották ki s ezeket »bestiarius«-oknak hívták. Íjjal, kopjával küzdöttek a fenevadak ellen. De ha némelyik egyszer-mászor győzött is, végre mégis oda veszett.

Az állatviadal kegyetlen látványát annyira megszerették, hogy csakhamar ez lett a legkedvesebb multságuk. Sokszor a fenevadakat bősztették egymás ellen: oroszlán tigrissel, tigris medvével vagy bikával viaskodott. Azután kigondolták azt, hogy a halálra ítélt rabokat állították szembe a fenevadakkal; a ki legyőzte a tigrist, oroszlánt, az kegyelmet kapott. Persze nagyon ritkán sikerült valakinek ilyen módon megmenekülni.

Mikor a keresztény vallás terjedni kezdett, a pogányok üldözték az új vallás híveit és a keresztényeket halálra ítélték. Nagyon sokat közülök ítélték arra, hogy a czirkus vadjai tépjék szét s a buzgó keresztények vértanuságot szenvedtek hitökért. Sok megható és csodálatos eset is történt ilyenkor. Ilyen volt az ifju Andronikus története is. Halálra ítélték, mert keresztény volt. Egy rettenetes oroszlánt bocsátottak ellene s a fene vad, melyet előbb napokig éhezettek, dühösen rontott Adronikusra; de mikor közelébe ért, hirtelen meghökken, megállt, aztán szeliden, hizelegve ment hozzá és lábait nyaldosta. (Lásd a czimlapon.) Ámult a nép a csodás jeleneten, melynek magyarázatául aztán azt beszélték, hogy Adronikus régebben az afrikai pusztákon élt s itt egykor egy oroszlánnak, mely fájdalomtól nyögve terült el a földön, kihuzta talpából a nagy tövist, mely fájdalmát okozta. És ez az oroszlán került

a czirkuszba, ott pedig régi jótevője elé, kit azonnal megismert.

A kereszténység, melyet annyira üldöztek, végre mégis győzött s hirdette a felebaráti szeretetet. És ekkor aztán a czirkuszban is megszűntek a kegyetlen üldözéssel, nem mulattak többé a mások szenvedésén. A nagy amphiteátrumok elhagyottan, üresen maradtak és ma már csak romjaik emlékeztetnek arra, milyen véres multságokban lelték az emberek hajdan kedvöket.

### *Téli ut.*

(Képpel a 24—25. lapokon.)

*Az idő oly fényes tiszta!  
Hol a szánkó, öcsém Pista?  
Gyorsan, hadd ülök belé!  
A nagy erdőnek röpíthetsz,  
Te is, Vidor, velünk jöhetsz  
A fehér bokrok felé.*

*Még van lombja az erdőnek,  
Itt-ott a hó alatt nőnek  
Kis füvek szép csendesen.  
Nem halt ki a föld göröngye,  
Őszi bogyo fehér gyöngye  
Int felém oly kedvesen.*

*Csipke-bokor, vad rózsá tö —  
Ezen is tán új rózsá nő,  
Hogy piroslik oly vigan.  
Fenyőfának tülevele —  
Búbig vagyon tele vele  
Ott a hegy hajlásiban.*



## FERIKE ÉS TERIKE.

— Három jelenet. —

*Személyek:*

A MAMA. — FERIKE. — TERIKE.

(Csinosan butorozott szoba, pamlag, székek, asztalok.)

*Első jelenet.*

Ferike, egyedül, a pamlagon hever.

Jaj de unalmas ez a szoba-áristom... hiába akarok aludni, nem vagyok álmos. Milyen jó volna most odakint játszani! Azt hiszem, mégis kár volt makranczoskodnom, hogy engem is vigyen magával a mama... mit is csináltam volna én ott a boltban? Ferikének szükséges megtanulni, hogy mérik a cukrot, kávé, riskását... persze, kap is talán holmi jó cukrocskát. Megigérte, hogy ha kap, nekem is hoz. Vajjon nem felejté-e el? (Fölkel és járkál.) Csak már haza jönnének! A mama büntetésül ide csukott és hiába kiabálok, az a gonosz Betti szobaleány nem akarja kinyitni. Még azt mondja, hogy legalább addig nyugodalma van, csak mulassak itt. (Ásit.) De hát mivel mulassak? Ha legalább itt volna a lapdám... vagy a katonáim... de ez a Terike szobája s azoknak a leányoknak nincs semmi becsületes játékuk. (Ismét ásit és nyújtózkodik.) Ugyan mit csináljak? (Ugrál a székeken föl és le.) Nem, ez unalmas, így egyedül ugrándozi. Inkább keresek valamit, a mivel eltölthetem az időt. (Az asztalokon, fiókokban keresgél.) Nincs biz' itt semmi nekem való... hiába kutatgatok... (A sarokban egy széken megpillant egy bábút.) Nini, a Terike bábuja! (Kezébe fogja.) Milyen ostobán bámul! Meg nem fogha-

tom, hogy tudnak a leányok effélével játszani? (A levegőben lógatja.) Táncolj hát no! Vagy még jobb lesz, ha lapdázok vele. (Föl-föl dobálja és elkapja, míg végre a bábu a földre esik.) Annyit sem ér, mint egy lapda. (Fölveszi.) Hm... letört az orra hegye a nagy esésben... az ám... milyen haszontalan jószág! Én hányszor estem el, be is törtem az orromat, de nem tört le a hegye. (Leül és nézi a bábút.) Most még csunyább, mint volt. Valjon mit fog majd Terike mondani, ha meglátja? Sebaj, majd oda ragasztjuk... Szerencse, hogy csak a feje van porcelánból, így legalább keze-lába nem törhetik össze. De valjon miből van csinálva? Ugy látom, valami bőrféléből... és ki van tömve... de mivel? Szeretném tudni, mi van benne? Hm! Akár meg is nézhetem. Egy kis lyukat vágok itt az oldalán és megvizsgálom. (Zsebéből tollkést vesz elő és felyágja a bábu oldalát.) Ni, csepüvel van megtömve. (Benyul a lyukba és húzza ki a csepüt.) Haha... csepi kis-asszony! És mennyi van benne! (Folyvást huzogatja ki és szórja a földre a csepüt.) No, most már üres, hahaha! Egészen összelapul, mint valami ócska keztyű. Jaj be csuf! (Nevet.) De most megint tele kell tömnöm, mert Terike így aligha öröülne neki. (Fölkap egy marok csepüt és próbálja visszatömni.) Ejnye... nem igen könnyű visszatömni... pedig így nem hagyhatom, mert Terike majd sirna ám... Haszontalan bábuja! (Mérgeesen a földhöz csapja.) Minek is fogtam a kezembe. (Kint hangok hallatszanak.) Jaj! A mama már megjött Terikével. (Az ajtó kulcsának nyikorgása hallatszik.) És épen ide jönnek...

Hova dugjam ezt a szemetet? (Fölkapja a bábút és a pamlaghoz siet, lefekszik és maga alá rejti a bábút.) Így ni... nem fogják látni a tönkrejutott bábút.

### Második jelenet.

**Ferike. Terike.**

**Terike** (belép.) No, Ferike, már szabad vagy, mamácska megengedte, hogy kinyissam az ajtót. Nem voltunk oda sokáig, ugy-e?

**Ferike** (zavartan.) Dehogy nem... azaz... nem... oh épen nem!

**Terike.** Nem kaptam ám czukrocskát... a mama azt mondta, hogy nem jó mindig nyalánkoskodni. Így hát neked sem hozhattam. És te mit csináltál az egész idő alatt? Unalmas volt ugy-e?

**Ferike.** Persze... az az nem épen... gondolkoztam.

**Terike.** És ugy-é beláttad, hogy hibás voltál, mert majd bocsánatot kérsz a mamától?

**Ferike.** Természetesen. Menj csak, Terikém, nézd meg, hol van a mamácska.

**Terike.** Itt van a szomszéd szobában. Jőjj, majd én is veled megyek.

**Ferike.** Nem, most még nem megyek... csak menj te előre. (Félre.) Valahová el kell dugnom ezt a szerencsétlen bábút.

**Terike.** Én azt hiszem, jobb volna, ha most mindjárt mennél. Aztán miért is fekszel?

**Ferike.** Oh, nagyon elfáradtam.

**Terike.** Mibe?

**Ferike.** Hát... izé... sokat jártam, ugráltam unalmamban.

**Terike.** Hiszen most mondtad, hogy gondolkoztál.

**Ferike.** No igen... persze, ugrálva gondolkoztam.

**Terike.** Furcsa! De most jőjj, játszunk valamit.

**Ferike** (maga alatt a bábút tapog tva, nem látszik-é.) Nem, most nincs kedvem játszani... nagyon jól esik a fekvés.

**Terike.** Ha ugy tetszik, nem bánom. (Elfordul és megpillantja a csepüt.) Hát ez itt miféle szemét? Hogy került ez ide? Hisz ez csepü.

**Ferike** (meglepetést színlelve néz oda.) Csepü? Az ám... csakugyan csepü.

**Terike.** Tehát ki szemetelte be a szobámat?

**Ferike.** Nem tudom. De mondd csak, sok szépet láttál ott a boltban?

**Terike** (mialatt a csepüt összeszedi és egy székre teszi.) Nem épen, nincs ott holmi látni való. No... majd megmosom Bettinek a fejét, hogy így beszemetelte a szobámat... itt hagyom a csepüt, nem fogja eltagadhatni. Most pedig kissé tanulok. (Elővesz egy könyvet.)

**Ferike** (boszusan félre.) Ejnye, semmi-kép sem akar kimenni.

**Terike.** No's, kelj föl már.

**Ferike.** Dehogy kelek! Nagyon jól fekszem itt.

**Terike** (odamenve.) De én mindig itt szoktam tanulni...

**Ferike.** Tanulhatsz az asztal mellett is.

**Terike.** Nem, ez az én helyem. Nem bánom, ha te is itt ülsz... csak adj nekem is egy kis helyet.

(Folytatása a 30. lapon.)



A KIK FÁZNAK ÉS ÉHEZNEK. (Lásd a 22. lapon.)

(Folytatás a 28. laphoz.)

**Ferike.** Oh persze! Kettőnknek nincs elég hely.

**Terike.** Már hogy ne volna? Hányszor ültünk itt együtt.

**Ferike.** Igen . . . de te azóta nagyon meghíztál . . . Oh, roppantul meghíztál . . .

**Terike.** Ugyan mit fecsegsz már olyan bohóságokat! (Kissé hevesebben.) **Kelj föl!** Nem? No várj! (Átkarolja és fölemeli.) Lásd, bírok veled.

**Ferike** (félre.) No most végem van!

**Terike** (meglátja a bábút.) Nini, mi ez? Bábu? (fölv teszi.) Csakugyan . . . (Ijedten.) De hiszen ez . . . ez az én kedves Viczám . . .! Mi történt vele? (Sirva) Hiszen egészen tönkre van téve!

**Ferike** (zavarodottan.) Kedves Terikém . . . én . . . izé . . .

**Terike** (indulatosan.) Te tetted tönkre! Igen, te gonosz! Oh, most már értem, miért voltál olyan fáradt, miért nem akartál fölkelni . . . (Sirva.) Megölte az én kedves Viczám! Oh, ez már mégis borzasztó!

**Ferike** (nagyon akadozva.) Hiszen én . . . az igaz, hogy én . . . de lásd, nem akartam . . . itt találtam, aztán nagyon unatkoztam és kíváncsiságból megvizsgáltam, mivel van a bábu kitömve . . . és . . . és . . . aztán mind kijött ez a csepü . . . én nem akartam elrontani.

**Terike** (mind hevesebben.) Persze, nem akartad! Azt hiszed, ezzel vége van! Mintha csak úgy véletlenül össze lehetne a bábút metélni . . . az én legkedvesebb játékomat! Ez már csakugyan nagy gonoszság . . . meg is mutatom a mamának (Indul.)

**Ferike.** Ne mondd meg, kedves Terikém!

**Terike.** De igen, megyek.

**Ferike** (megkapja a bábu egyik lábát.) Nem eresztelek!

**Terike.** Ereszd el a bábumat! (Hevesen rángatja.) Bocsáss!

**Ferike.** Nem, nem bocsátlak. (Erösen huzogatják a bábút s ez végre ketté szakad, egy-egy darab marad mindegyikök kezében.) Jaj, vége!

**Terike** (kétségbeesetten felsikolt.) Jaj Istenem! Egészen vége van! Most már össze sem lehet ragasztani! Oh, te roszt. te pogány! No várj. majd kikapsz! Most már megyek a mamához!

**Ferike** (ijedten.) Kedves Terikém . . . kérlek . . . bocsáss meg! Ne mondd meg a mamának, mert akkor megbüntet.

**Terike** (hevesen.) Igenis, megbüntet és megérdemled. Azt akarom, hogy keményen megbüntessen. (Indul.)

**Ferike** (az ajtó elé áll és könyörög.) Kedves jó Terikém . . . lásd, hiszen én magam is nagyon sajnálom . . . igazán sajnálom . . . és kérlek, bocsáss meg!

**Terike.** No persze! Nem bocsátok meg! Nem, csak azért sem! Lakolnod kell, igenis, és annak majd örülni fogok.

**Ferike.** De lásd . . . ha nem árulnál el . . . ha megbocsátanál, akkor én vennék neked új bábút.

**Ferike** (habozva.) Vennél? És miből? Nincs pénzed.

**Ferike.** Majd lesz. Tudod, mamácska egy pár ezüstforintot ígért nekem, ha jó bizonyítványt hozok haza az iskolából. Ezt pedig már holnap megkapom, bizo-

nyosan megkapom, mert tegnap a tanár maga mondta és nagyon megdicsért.

**Terike** (kétékedve.) De aztán igazán nekem adod?

**Ferike.** Igérem, szavamat adom. Majd együtt megyünk a boltba és veszünk új bábút.

**Terike.** No, akkor hát nem bánom, megbocsátok.

**Ferike.** És nem szólsz a mamának?

**Terike.** Nem. De csak ha holnap megkapom az új bábút. Ha nem váltod be a szavadat, akkor megmondom.

**Ferike.** Oh ne félj... oda adom a pénzemet, csak a mama ne tudjon semmit.

### Harmadik jelenet.

Voltak. A mama.

**A mama** (hirtelen belépve az ajtón és Ferike szavaira felelve.) Csakhogy a mama mindent tud már.

**Ferike** (ijedten.) Mindent hallot!

**A mama.** Igenis, hallottam és nagyon elszomorodtam.

**Ferike.** Oh kedves mamácska, bocsáss meg... én igazán sajnálom, a mit tettem... kérlek, bocsáss meg.

**A mama** (komolyan.) Majd meglátjuk. Nagyt hibáztál, de nem az szomorít, a mit a bábuval tettél, hanem az a csuf dolog, a mit most Terikével együtt határoztatok.

**Terike** (ijedten és csodálkozva.) Én? kedves mamácska... hiszen én nem tettem semmit...

**A mama.** De igen, te még bünösebb vagy. Ferike meggondolatlanul elrontotta

bábudat s kétségkívül hibázott vele. De azután bocsánatot kért tőled, meg akart kérlelni és te mit feleltél?

**Terike** (megzavarodva) Én... igen... nem tudtam...

**A mama.** Ugy van, testvéri szeretetből nem tudtál megbocsátani, hanem megalkudtál vele. Ez csunya dolog, ez szomorított el, mert igaz testvérek tiszta szívből megbocsátanak; szeretik egymást. És aztán egyetértőleg titkolózni akartatok előttem. Most már Ferike nem kapja meg az ezüst forintot, te pedig nem kapsz új bábút, míg meggyőződöm, hogy e rut hibákból egészen kivetkőztetek.

**Terike** (szelid megadással megésőolja a mama kezét.) Igaz, édes mamácskám, csuf dolgot követtem el... de igérem, többé nem teszek ilyet s bármit tegyen testvérem, nem felejttem el a testvéri szeretetet.

**Ferike** (szintén a mamához simulva.) Én pedig igérem, hogy soha többé így meg nem szomorítalak.

**A mama** (megölelve őket.) Így kedves gyermekeim! Ha beváltjátok szavatokat, boldogok lesztek s boldoggá tesztek engemet is.

(A függöny legördül.)

### A KIS VERÉB ITÉLETE.

— Állatmese képpel. —

**E**gy kis veréb javában üzte a kövér dongót, mikor a ház mögül nagy lármát és czivakodást hallott.

— Ejnye, micsoda nagy vásár van ott? Csak ezt a kövér dongót kapom be, aztán odanézek.

Bekapta s odaröpült, honnan a zaj

hallatszott. Egy tyukocska ült ott a lócza karján, fölötte kalitkában pintyőke csattogott vigan, a közel kerítésen pompás tollu páva büszkélkedett, a lócza mellett pedig egy hattyu lakmározott a számára oda készített eleségből.

A páva megvetőleg nézett a többiekre s gőgösen mondá:

— Fecseghettek, a mit akartok, de már azt mégis szeretném látni, ki meré mondani, hogy van nálamnál szebb madár a világon.

— No hiszen szép vagy, az igaz, nem is tagadja senki, szólt a pintyőke a kalitkából; de hát a szépség maga nem valami sokat ér. Lám, én nem vagyok olyan szép, de az emberek mégis jobban szeretnek, mert dalolni tudok, mulattatom őket. Azért különbnek is tarthatom magamat.

— Ugyan hallgass, te haszontalan kis fecsegő, kiáltá a hattyu, berzenkedve. Ugyan van mit dicsekedned, mikor kalitkában fogva tartanak, mert különben mindjárt megszöknél.

De én nem szököm ám meg s ott gyönyörködtetem az embereket, hova közületek senki sem mer menni, a vizen. A kert tavának én vagyok az ékessége s látnátok csak, mennyire örülnek a gyermekek, mikor nézik, milyen szépen uszkálok végig a tapon. Próbálja meg valaki!

— Uszni persze tudsz, azt senki sem tagadhatja, szólt ekkor a tyukocska

büszkén. De végre is, mi haszna van belőle gazdánknak? Ha nem látnának, sem volna ezért baj. De bezzeg baj volna ám, ha én nem adnék gazdánknak minden napra friss tojást. Ennek aztán jó hasznát veszi, ez többet is ér, mint a ti szépségetek és éneketek. Különb vagyok én mindnyajatoknál.

Igy vitáztak és pöröltek ott a sarokban, míg végre a kis veréb, ki az eresz alól hallgatta, nevetve közbeszólt:

— Jaj de esztelenek vagytok, hogy ilyesmi fölött vitáztok. Bölcsőbb volt ám a Gondviselés és elintézte okosan, azért ne akarjon senki különb lenni a másikonál. Mindegyikünknek van valami jó tulajdonsága, de senki sem mondhatja, hogy ő maga bir minden szépet és jót.

A pörlekedők kissé megszügyenültek, de aztán a tyukocska meg nem állhatta hogy boszusan ne kérdezze:

— Ugyan te hitvány kis veréb, hát te valjon miféle jó tulajdonsággal dicsekedhetnél?

— Azzal, kedves tyuk koma, hogy jobban-roszban megtartom jó kedvemet, a legsikorgóbb télen sem esem kétségbe, beérem kevéssel is, ha több nincs és mindenek fölött nem képzeldöm, nem hivalkodom azzal, hogy én vagyok legkülönb madár a világon.

